

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

התערבות פסיכולוגית בילדים: המשחק ככלי טיפולי - 34595

תאריך עדכון אחרון 20-10-2018

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: חינוך

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר סימה עמרם-וקנין

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: sima.amram@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס יעסוק במאפיינים הייחודיים בהתערבות עם ילדים ויאפשר הכרות עם מושגים טיפוליים מרכזיים לפי מגוון תיאוריות ותיאורטיקנים העוסקים בדרכי התערבות בילדים (ויניקוט, פרויד, מלאני קליין, וירג'יניה אקסליין ועוד). דגש מיוחד ינתן לשימוש באמצעים השלכתיים ככלי טיפולי, להכרות עם מאפייניו הייחודיים של טיפול במשחק בילדים ובמתבגרים ולחשיבות התאמת דרך ההתערבות לשלב ההתפתחותי בו נמצא הילד/המתבגר. זאת, תוך הצגת תיאורי מקרים בעבודה עם ילדים.

מטרות הקורס:

הקניית ידע תיאורטי ביסודות הפסיכותרפיה בילדים והיכרות עם גישות תיאורטיות לטיפול בילדים ומתבגרים. היכרות מעמיקה עם שימוש באמצעים השלכתיים ועם כלים להתערבויות טיפוליות דרך משחק.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להעריך ולנתח את מצבו הרגשי של ילד לפי אופני המשחק שלו ולפי השלב ההתפתחותי בו נמצא.

לקיים אינטראקציה משחקית עם ילד ולנתח לפי מגוון תיאוריות טיפוליות.

דרישות נוכחות (%) :

90

שיטת ההוראה בקורס: הקורס מבוסס על הרצאה שבועית, הכוללת הקניית חומר תיאורטי, דיונים וניתוח תיאורי מקרה לפי גישות טיפוליות שונות

בסוף הקורס תינתן עבודה שתבחן את יכולתו של הסטודנט ליישם את החומר הנלמד.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- א. היבטים התפתותיים בהתערבות טיפולית בילדים.
- ב. מפגשים ראשוניים בהתערבות טיפולית עם ילדים
- ג. מאפייני המשחק אצל ילדים ד. התפתחות הטיפול במשחק בראי ההיסטוריה
- ד. גישות תיאורטיות לטיפול בילדים דרך משחק (זיגמונד ואנה פרויד, מלאני קליין, וויניקוט, וירג'יניה אקסליין, CBT ועוד)

ד. שימוש באמצעים השלכתיים נוספים (למשל, ציור, אמנות, ספרות).

חומר חובה לקריאה:

היבטים התפתחותיים סביב התערבות טיפולית בילדים

ברגמן, ו. (1987). שיקולים התפתחותיים בהתערבות טיפולית פסיכולוגית בגיל הילדות. בתוך: א. לסט (עורך), עבודה פסיכולוגית בבית הספר (עמ' 124-140). ירושלים: מאגנס.

גישות תיאורטיות להתערבות טיפולית בילדים
כהן, ש וגולומב, א. (2010). פסיכואנליזה של הילד ושל המתבגר. בתוך טיאנו, ש. (עורך), פסיכיאטריה של

הילד והמתבגר (עמ' 445-460). תל אביב: דיונון.
ענר, נ. (2005). הגישה הקליניאנית כיום. בתוך הטב, י. (עורך). פסיכואנליזה הלכה למעשה (עמ' 181-192). תל אביב: דיונון.

ויניקוט, ד.ו. (2004). משחק ומציאות (עמ' 66-88). תל-אביב: עם עובד.
קולקר, ש. (2005). דונלד ווד וויניקוט ותורתו- מרחב ביניים לפסיכואנליזה ולעושים בה. בתוך הטב, י. (עורך). פסיכואנליזה הלכה למעשה (עמ' 205-222). תל אביב: דיונון.
אקסליין, ו.מ. (1999). דיבס, הילד המחפש את זהותו. מרחביה: ספריית פועלים.
Axline, V.M. (1993). *Play Therapy* (pp. 9-28, 73-134), New York: Ballantine Books.
אשל, ע. (2005). מחשבות על רעיון ההכלה של ביון. בתוך הטב, י. (עורך). פסיכואנליזה הלכה למעשה (עמ' 193-204). תל אביב: דיונון.
מור, נ. מאירס, י. מרום, צ. וגלבוש-שכטמן, א. (2011). טיפול קוגניטיבי התנהגותי בילדים: עקרונות טיפוליים (1-16, 35-52). תל אביב: דיונון.

התפתחות משחק אצל ילדים ותרפיה באמצעות משחק
מקמהון, ל. (1996). תרפיה במשחק, תיאוריה ודרכי עבודה (עמ' 19-22, 34-52, 58-67). קרית ביאליק: "אח".
בקר, ע. (2009). עם מי שיחקת בגן היום? עולמם החברתי של ילדים בגיל הרך. (165-196). תל אביב: אופסט טל.

Landreth, G.L. (1983). *Play therapy in elementary school settings*. In: C.E2. Schaefer & K.J. O'Connor (Eds.), *Handbook of play therapy* (pp. 200-212). New York: Wiley & Sons.

תרפיה בילדים באמצעים השלכתיים נוספים
בלטהיים, ב. (2002). קסמן של אגדות ותרומתן להתפתחות הנפשית של ילדים. בן שמן: הוצאת מודן.
אמיר, ד. (2011). להיפגש עם הצלילים: תרפיה במוסיקה- פרקטיקה, תיאוריה ומחקר (עמ' 13-67). רמת גן: בר אילן.
ניסימוב-נחום, ע. (2013). כל צבעי הנפש: טיפול באמנות בילדים המתנהגים בתוקפנות (27-37). תל אביב: אופסט טל.

חומר לקריאה נוספת:

לוברני רולניק, נ. (2009). חיים בתוך סיפור: פלייבק ואמנות האימפרוביזציה. תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד ומכון מופ"ת.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 20 %

הגשת עבודה 80 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:
אין